

**Kúria
végzése**

Az ügy száma: Bfv.I.1018/2019/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Székely Ákos, a tanács elnöke
Dr. Sebe Mária, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2020. április 7.
Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más
bűncselekmények
Terheltek: I. rendű terhelt és társai
Első fok: Miskolci Törvényszék, 6.B.53/2015/142., ítélet,
tárgyalás,
2018. május 23.
Másodfok: Debreceni Ítéltábla, Bf.IV.755/2018/23., ítélet,
tárgyalás,
2019. május 7.
Az indítvány előterjesztője: II. rendű és III. rendű terheltek
védői
Az indítvány iránya: a terheltek javára, hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a Kúria a II. rendű terhelt védője és III. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálván a Miskolci Törvényszék 6.B.53/2015/142. számú ítéletét, illetve a Debreceni Ítéltábla Bf.IV.755/2018/23. számú ítéletét II. rendű és III. rendű terheltek vonatkozásában hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Miskolci Törvényszék a 2018. május 23-án kihirdetett 6.B.53/2015/142. számú ítéletével II. rendű terheltet felbujtóként, folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés, (5) bekezdés b) pont], 4 rendbeli felbujtóként

elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 345. §) és felbujtóként elkövetett számvitel rendje megsértésének büntettségében [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont]; III. rendű terheltet pedig bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntettségében [Btk. 396. § (1) bekezdés, (5) bekezdés b) pont], 4 rendbeli bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 345. §), valamint bűnsegédként elkövetett számvitel rendje megsértésének büntettségében [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont] mondta ki bűnösnek.

Ezért - halmazati büntetésül - II. rendű terheltet 3 év 4 hónap, börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 3 évre a közügyek gyakorlásától eltiltás mellékbüntetésre; III. rendű terheltet 3 év börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 3 évre a közügyek gyakorlásától eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges legkorábbi időpontjáról, a zár alá vétel feloldásáról, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

- [2] A kétirányú fellebbezések alapján eljáró Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2019. május 7. napján meghozott Bf.IV.755/2018/23. számú ítéletével a törvényszék határozatát megváltoztatta. A II. rendű és III. rendű terhelték költségvetési csalásként értékelt cselekményénél a folytatólagos elkövetésre utalást mellőzte, míg a 4 rendbeli magánokirat-hamisítás vétségét egy rendbeli, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének minősítette. A magánfél polgári jogi igényét elutasította. A III. rendű terhelttől lefoglalt 500.000 forint lefoglalásának megszüntetéséről és a bűnügyi költség biztosítására történő visszatartásáról rendelkezett. Ezt meghaladóan II. rendű és III. rendű terhelték vonatkozásában helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt védője és a III. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.
- [4] A II. rendű terhelt védője büntető anyagi és eljárásjogi szabálysértésre hivatkozott, a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját, valamint a Be. 649. § (2) bekezdés a) pontját megjelölve. Kifogásolta, hogy a bíróság iratellenesen állapította meg, miszerint az ásványolaj termékek értékesítésére belföldön került sor, figyelemmel arra, hogy nem támasztja alá bizonyíték, hogy a **külföldi.1.** szállítmányok kapcsán a II. rendű terhelt törvénybe ütköző magatartást valósított volna meg, s arra sem, hogy tudott volna a szállítmány tényleges céljáról. A védő jogi álláspontja szerint adóhiány nem következett be, így a terhelt bűnösségének megállapítására sem kerülhetett volna sor. Sérelmezte továbbá, hogy a bíróság joghatóság hiányában járt el és nem

törvényesen beszerzett bizonyítékot használt fel, amikor elfogadta a titkos információgyűjtés során feltárt telefonbeszélgetések tartalmát, amelyek rögzítésére a törvényben engedélyezett meghaladó időtartamban került sor és a nyomozó hatóság a haladéktalanság követelményének sem tett eleget. A védő álláspontja szerint a bíróság ekörben indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt ténymegállapító és döntési tevékenysége ellenőrizhetetlen. Erre hivatkozással a megtámadott ítéletek hatályon kívül helyezését és szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését kérte.

- [5] III. rendű terhelt védője a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjának és a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjának felhívásával eljárás jogszabálysértésként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet indoklása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes. Ennek indokát abban látta, hogy a bíróság a titkos információgyűjtés kapcsán nem az eljárási szabályoknak megfelelően járt el és ekörben adott értékelésének nem adta kellő indokát. Sérelmezte, hogy a III. rendű terhelt telefonbeszélgetései lehallgatására a törvényben engedélyezhető leghosszabb tartamot meghaladó időben került sor és a haladéktalanság követelménye sem érvényesült. Az általa kifejtettek alapján az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése mellett.
- [6] A Legfőbb Ügyészség BF.1101/2019/2. számú átiratában a II. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak, míg a III. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát törvényben kizártnak tartotta.
- [7] Kifejtette, hogy a felülvizsgálattal a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A Be. 659. § (1) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Ezekből következően a jogerős ítéleti tényállás megalapozottsága nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítási eljárás mikénti lefolytatásának, a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a cselekmény minősítésének vitatására sem. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható, eltérő tényállásra alapítottan nem támadható.
- [8] A II. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványában túlnyomórészt éppen a tényállás megalapozottságát vitatja, a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységét kifogásolja, jogi álláspontját a bűnösség és a joghatóság kérdésében is az irányadó tényállásban megállapítottól eltérő tényekre alapítja, ami a fenti rendelkezésekbe ütközik, így a törvényben kizárt. Az irányadó tényállás maradéktalanul tartalmazza azokat a tényeket, amelyek a magyar bíróság joghatóságát, valamint a II. rendű terhelt

bűnösségének megállapítását és cselekményének minősítését megalapozzák. A joghatóság kérdésével mind az első-, mind a másodfokú bíróság részletesen foglalkozott és álláspontjuk helytálló. A joghatóság hiányát állító és a bűnösség megállapítását támadó részében ekként a II. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa alaptalan.

- [9] Mindkét indítvány - a III. rendű terhelt védőjének indítványa kizárólag erre alapozottan - eljárási szabálysértésként hivatkozik arra, hogy a nyomozó hatóság a titkos információgyűjtés szabályait megszegte, továbbá, hogy a bíróság ezzel kapcsolatban indokolási kötelezettségének nem tett eleget. A Be. 649. § (2) bekezdése, illetve annak d) pontjában hivatkozott 608. § (1) bekezdése tételesen meghatározza azokat az eljárási szabálysértéseket, amelyek miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő. Ezek között nem szerepelnek a felülvizsgálati indítványban hivatkozott eljárási szabálysértések. Változatlanul irányadó az a az ítélkezési gyakorlat, mely szerint a nyomozás során elkövetett (relatív) eljárási szabálysértések miatt nincs helye felülvizsgálatnak. A törvénysértő bizonyíték felhasználására hivatkozás az irányadó tényállás támadását jelenti, ami törvényben kizárt.
- [10] Az indokolási kötelezettség megsértése kapcsán pedig akkor valósult volna meg felülvizsgálati ok, ha az ítélet indoklása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes lenne, ami a jelen esetben nem jöhet szóba.
- [11] Az eljárási bíróságok nem valósítottak meg a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést.
- [12] Indítványozta a Be. 660. § (1) bekezdés szerinti tanácsülésen, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján mindkét terhelttel szemben a felülvizsgálattal megtámadott határozatok hatályban tartását.

III.

- [13] A felülvizsgálati indítványok nem alaposak.
- [14] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, miszerint felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen van helye, és kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [15] A felülvizsgálatot lehetővé tevő eljárási szabálysértéseket a törvény kimerítően sorolja fel [Be. 649. § (2) bekezdés a)-d) pont].
- [16] A törvényi feltételeknek megfelelő [a Be. 649. § (1) bekezdésében felsorolt] törvényes ok a felülvizsgálatra, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont], ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést [Be.

649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont].

[17] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[18] Az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által felvett bizonyítás alapján tett kiegészítéssel és helyesbítéssel irányadónak tekintett tényállás lényege a következő (elsőfokú ítélet 9-22. oldal, másodfokú ítélet 15-17. oldal).

A Kft.1. tagja és önálló képviseleti jogosultsággal rendelkező ügyvezetője 2011. február 21. napjától 2012. január 19. napjáig II. rendű terhelt volt. Őt a kft.1. ügyvezetői pozíciójában 2012. január 19. napjától a **külföldi.2.** állampolgárságú és életvitelszerűen külföld.1.-ben élő I. rendű terhelt váltotta, valójában azonban társaságot az ügyvezetőváltást követően is a II. rendű terhelt irányította. A cég működését az egyes jogügyletek szervezésével, lebonyolításával segítették III. rendű és IV. rendű terheltek, akik közül az utóbbi saját ingatlanát biztosította a cég székhelyéül.

A Kft.1. közösségi beszerzés keretében 2012. szeptember-október hónapokban a **külföldi.1.** gazdasági társaságtól 235.533 liter ásványolaj terméket szerzett be összesen 81.539.000 forint értékben, míg a **külföldi.2.** gyártól 2011. október és 2012. augusztusa között cementet vásárolt 307.784.000 forint összegben; 2011. és 2012. években 440.055.145 forint bruttó értékben cementet értékesített a **magyar Zrt.1.-nek.**

A társaságot a belföldi (a magyar Zrt.1. részére történt cement-, valamint ásványolajtermékek) értékesítései után 91.283.000 + 22.015.000 = 113.298.000 forint, míg a közösségi beszerzés után összesen 102.995.000 forint általános forgalmi adó bevallási kötelezettség terhelte. Ezzel szemben a cég irányítását ténylegesen továbbra is ellátó II. rendű terhelt rábírására I. rendű terhelt a társaságnak az adóhatósághoz 2011. év IV. negyedévéől 2012. év III. negyedévéig négy esetben benyújtott adóbevallásában összesen 1.661.000 forint befizetendő forgalmi adót szerepeltetett, míg 2012. év IV. negyedévére adóbevallási kötelezettségét egyáltalán nem teljesítette. I. rendű terhelt e cselekményéhez - a társaság gazdasági folyamatainak, kapcsolatainak, pénzügyi hátterének, kötelezettségeinek ismeretében - nevezett Magyarországra szállításával, banki és más ügyletek lebonyolításában a III. rendű terhelt folyamatosan, szándékosan segítséget nyújtott.

A ténylegesen teljesedésbe ment jogügyletek alapján a Kft.1.-nek a 2011. év IV. negyedévéől 2012. év IV. negyedévéig terjedő időszakra keletkezett forgalmi adó kötelezettségéhez keletkezett,

ehhez képest 111.621.000 forinttal csökkent a központi költségvetés adóbevétele általános forgalmi adó adónemben.

I. rendű terhelt a Kft.1. képviselőjeként 2011-2012. évekre nem teljesítette a számviteli törvényben kötelezően előírt beszámoló-készítési, könyvvezetési és egyéb számviteli kötelezettségeit sem. Emiatt a cég pénzügyi, vagyoni helyzetének áttekintése, nyomon követése, ellenőrzése megismerhetetlenné, illetve hozzáférhetetlenné vált. A könyvvezetés, éves beszámolók, könyvelési alapbizonylatok hiánya miatt a gazdálkodó szervezet 2011-2012. évi gazdálkodásának áttekintése, vagyonának megállapítása megghiúsult.

A fenti cselekményeket az I-IV. rendű terheltek rendszeres haszonszerzés végett, a cselekmény elkövetésében megállapodva, összehangoltan együttműködve követték el.

- [19] Az elsőfokú bíróság által megállapított - a másodfokú eljárásban kiegészített és pontosított - irányadó tényállás rögzíti a II. rendű és III. rendű terhelt terhére megállapított valamennyi bűncselekmény tényállásszerű, I. rendű terhelt tettesi cselekvőségéhez kapcsolódó elkövetői magatartását. Helytállóan állapította meg a terheltek bűnösségét és II. rendű terhelt felbujtói, illetve III. rendű terhelt bűnsegédi bűnrészességét is. Mindezek alapján az eljáró bíróságok - az elbíráláskori törvény helyes alkalmazásával - törvényesen minősítették a II. rendű és a III. rendű terheltek költségvetést károsító, közbizalom elleni, illetve a gazdálkodás rendjét sértő cselekményeit.
- [20] A II. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványában - az alapeljárás során előterjesztett érvelését megismételve - a bűncselekmény belföldi elkövetését vitatta és kétségbe vonta az eljáró bíróság joghatóságát. A magyar joghatóság kérdésével, ahogyan arra a Legfőbb Ügyészség helytállóan rámutatott, az első- és másodfokú bíróság részletesen foglalkozott (elsőfokú ítélet 25. oldal negyedik bekezdésétől a 26. oldal második bekezdéséig, másodfokú ítélet 14. oldal harmadik bekezdése). Az irányadó tényállásból egyértelműen megállapítható a bűncselekmény elkövetésének helye, ami megalapozza a magyar bíróság joghatóságát. Ezért a védői indítvány e tekintetben alaptalan.
- [21] Felülvizsgálati indítványában mindkét védő eljárásjogi szabálysértésként a nyomozás során titkos információgyűjtés keretében beszerzett telefonbeszélgetések törvényes bizonyítékkénti felhasználhatóságát vitatta, illetve azt kifogásolta, hogy a feljelentés megtételekor nem érvényesült a haladéktalanság követelménye. A következetes bírói gyakorlat szerint a nyomozás során esetlegesen elkövetett eljárási hibák olyan relatív eljárási szabálysértések, amelyek nem szerepelnek a felülvizsgálathoz alapul szolgáló, a Be. 649. § (2) bekezdésében kimerítően felsorolt eljárási okok között. Ehhez képest az előterjesztett felülvizsgálati indítványok e vonatkozásban a törvényben kizártak.
- [22] Ugyancsak mindkét indítvány sérelmezte, hogy a bíróság az indokolási kötelezettségét nem megfelelően teljesítette. A hatályos

Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja, a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel az indokolási kötelezettséget érintően csak azt tekinti felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértésnek, ha az ítélet rendelkező része az indokolással teljesen ellentétes. A jelen esetben erről szó sincs, mindkét indítvány a titkos információgyűjtés eredményének felhasználásával kapcsolatban nem tartja kellően részletesnek a megtámadott határozat indokolását. Ezzel voltaképpen a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét támadja, ami a felülvizsgálati eljárásban törvényben kizárt.

- [23] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles - a II. rendű terhelt védője és a III. rendű terhelt védője által bejelentett felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot II. rendű és III. rendű terheltek vonatkozásába a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [24] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [25] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2020. április 7.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bírószági tisztviselő